

Eesti Vabariigi Valitsus
Stenbocki maja
Rahukohtu 3
15161 Tallinn

Meie 20.04.2016 nr 4/87

Pöördumine seoses välismaalaste seadusega

Lugupeetud Taavi Rõivas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) pöördub Teie poole seoses välismaalaste seadusega ning selles kavandatavate muudatustega.

Viimastel aastatel on jõustunud mitmeid olulisi ja väga vajalikke välismaalaste seaduse muudatusi, mis lihtsustavad kolmandatest riikidest pärit inimeste Eestis elamist ning siin töötamist, õppimist või ettevõtlusega tegelemist. Oleme olnud nende väljatöötamise aktiivselt kaasatud ning esitanud omapoolseid ettepanekuid täiendavate muudatuste tegemiseks. Näiteks on lihtsustatud välismaa tippspetsialistide tööle võtmist, välismaalastele on loodud kohanemisprogramm, välisüliõpilaste jaoks on muutunud lihtsamaks Eestis töötamine ning sellest aastast on välismaalastele antud võimalus töötada Eestis renditöötajana. Lisaks plaanib riik seadusesse viia veel mitmeid olulisi muudatusi, mis lihtsustavad elamisloa taotlemise ja pikendamise protsessi. Näiteks on loomisel suurinvestorile mõeldud elamisluba ning muutmisel on püsivalt Eestis elamise nõue ehk nn 183 päeva Eestis viibimise reegel. Seega on Eesti riik juba astunud ning astub peagi täiendavaid ning väga vajalikke samme, et meelitada Eestisse välisspetsialiste ja välisinvestoreid, kes panustavad Eesti majanduse arengusse. Kaubanduskoda neid muudatusi toetab ning loodab nende kiirele seadustamisele.

Lisaks eelpool mainitud muudatustele peab Kaubanduskoda oluliseks ja vajalikuks kahe täiendava muudatuse sisseviimist välismaalaste seadusesse. Esiteks oleme seisukohal, et sisserände piirarvu alt tuleks vabastada välisinvestorid, kes on saanud suurinvestori elamisloa. Kui suurinvestorid on vabastatud sisserände piirarvu alt, siis annab see nii laiale avalikkusele kui ka potentsiaalsetele investoritele positiivse signaali, et Eestisse on oodatud kolmandatest riikidest välisinvestorid. Kui suurinvestorid ei ole aga vabastatud sisserände piirarvu alt, siis võib tekkida olukord, kus välisinvestorile ei anta elamisluba üksnes põhjusel, et aastane sisserände piirarv on juba täitunud või võib täituda. Selline juhtum kahjustaks olulisel määral Eesti mainet. Seetõttu tuleb selline olukord välistada seaduse tasandil, isegi siis kui selle esinemise tõenäosus võib olla väikene, vabastades suurinvestorid sisserände piirarvu alt.

Leiame, et vastava elamisloa saavate isikute hulka ei peaks põhimõtteliselt piirama kunstlike meetmetega, kuna tegemist on isikutega, kelle viibimist siin Eesti majandus vajab, mitte ei pea piirama. Piirangud, mis maandavad riske julgeolekule,

kuritegevusele vms, jäävad ka suurinvestoritele kehtima ning täiendavate piirangute seadmine ei ole sel juhul põhjendatud.

Teine oluline ettepanek on seotud välismaalasele makstava töötasu suurusega. Hetkel plaanitakse 1,24-kordse Eesti keskmise töötasu nõue asendada Eesti keskmise töötasu nõudega. Kaubanduskoda teeb ettepaneku asendada Eesti keskmise töötasu nõue tööandja põhitegevusala keskmise töötasuga. Selline nõue võimaldab tööandjatel maksta välismaalasele sama suurt töötasu kui makstakse kohalikele töötajatele ühtegi valdkond diskrimineerimata. Kui välismaalase töötasu peaks olema vähemalt võrdne Eesti keskmise palgaga, aga tööandja põhitegevusala keskmine palk on väiksem kui Eesti keskmine palk, siis võib tekkida olukord, kus tööandja peab välismaalasele maksma suuremat töötasu üksnes põhjusel, et ta on välismaalane. Kui välismaalasele tuleb maksta vähemalt tööandja põhitegevusala keskmist palka, siis see ei halvendaks kohalike töötajate olukorda tööturul ning oleks võrdse kohtlemise põhimõttest lähtudes õiglasem. Juhime tähelepanu sellele, et töökoha täitmiseks välismaalasega on endiselt vajalik Töötukassa luba, mis antakse üksnes juhul, kui seda töökohta ei ole võimalik täita kohaliku töötajaga ning töökoha täitmine välismaalasega on põhjendatud tööturu olukorda arvestades.

Kokkuvõtvalt tunnustame Vabariigi Valitsust, et mitmed olulised välismaalaste seaduse muudatusettepanekud on leidnud valitsuses toetust. Samas peame väga oluliseks, et kavandatud muudatused ning meie poolt esitatud kaks täiendavat ettepanekut jõuaksid seadusesse võimalikult kiiresti. Kaubanduskoda esitas juba 2013. aasta märtsis Siseministeeriumile ettepaneku vähendada 1,24-kordse Eesti keskmise töötasu nõuet ning muuta leebemaks 183-päevase Eestis viibimise nõue. Rohkem kui kolm aastat tagasi esitasime ka ettepaneku võimaldada suurinvestoritel saada elamisluba lihtsustatud korras ning vabastada nad sisserände piirarvu alt. Tänapäevaks ei ole ühegi ministeeriumi poolt esitatud kaalukaid argumente, miks neid muudatusi teha ei saaks ning tekkinud on laiem positiivne toetus neile. Loodame, et eelnevalt kirjeldatud ettepanekud jõuavad peagi seaduseelnõusse, mis menetletakse võimalikult kiiresti, et muudatused saaksid juba lähitulevikus, eelduslikult 2016.a jooksul, ka jõustuda. Muudatused on vajalikud, et välismaalased saaksid võimalikult vähese bürokraatiata Eestis töötada ja siin ettevõtlusega tegeleda ning toetavad seega Eesti majandusarengut ja konkurentsivõimet.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts
Peadirektor

Koostanud: Marko Udras marko.udras@koda.ee 6040070